

Beleidigung

Im **deutschen Recht** ist zum Schutz des Rechtsguts der Ehre die Beleidigung als Straftat normiert. Nach § 185 dStGB ist unter einer Beleidigung demnach die vorsätzliche Kundgabe der Missachtung oder Nichtachtung der Ehre eines anderen zu verstehen. Die Verletzung der Ehre kann dabei durch eine ehrenrührige unwahre Tatsachenbehauptung oder ein ehrverletzendes Werturteil erfolgen. Die Äußerung muss jedoch nicht zwingend vom Opfer wahrgenommen werden, sondern kann auch gegenüber Dritten erfolgen. Als Sanktion sieht das Gesetz Geldstrafe oder Freiheitsstrafe bis zu einem Jahr vor bzw. bis zu zwei Jahren, wenn die Beleidigung öffentlich, in einer Versammlung, durch Verbreiten eines Inhalts oder mittels eines unmittelbaren physisch wirkenden Übergriffs auf das Opfer unterhalb der Schwelle der Körperverletzung („Tätlichkeit“) begangen wird. Als besonderen Rechtfertigungsgrund kennt die Beleidigung die Wahrnehmung berechtigter Interessen (§ 193 dStGB). Zwar handelt es sich bei den „berechtigten Interessen“ um einen unbestimmten Rechtsbegriff, jedoch enthält § 193 dStGB bestimmte anwendungsrelevante Fallgruppen (z.B. „tadelnde Urteile über wissenschaftliche, künstlerische oder gewerbliche Leistungen“). Für die Strafverfolgung einer Beleidigung ist gemäß § 194 dStGB die Stellung eines Strafantrags seitens des Opfers erforderlich. Im **georgischen Recht** war die Beleidigung im sowjetisch-georgischen Strafgesetzbuch von 1960 als Straftat normiert. Nach dem damaligen Art. 138 wurde das Delikt erfüllt durch die vorsätzliche Demütigung einer Person, d.h. die Verletzung des Opfers in seiner Würde und in seinem Ehranspruch, die in unangemessener Weise zum Ausdruck gebracht werden musste. Eine Qualifikation lag in der Verbreitung durch Druckmedien sowie in vorangehenden Verurteilungen wegen Beleidigung (Wiederholungstat). Das aktuelle gStGB kennt hingegen keine allgemeine Strafbarkeit wegen Beleidigung. Die strafbare Ehrverletzung ist nur in bestimmten Zusammenhängen im gStGB normiert (z.B. Art. 387 gStGB – Beleidigung von Angehörigen des Militärs oder Art. 366 gStGB – Respektlosigkeit gegenüber dem Gericht [inkl. der Beleidigung von Prozessbeteiligten]) und wird als eine in regelwidriger Weise zum Ausdruck gebrachte absichtliche Herabwürdigung eines anderen verstanden. Die deutsche und die georgische Rechtslage unterscheiden sich somit deutlich voneinander. Während das dStGB eine allgemeine Beleidigungsstrafbarkeit kennt, sieht das gStGB eine entsprechende Strafbarkeit nur im Hinblick auf bestimmte Fälle bzw. Ehrträger vor. Demnach gewährleistet das dStGB einen sehr weit gefassten Schutz der Ehre als Individualrechtsgut, während der Schutz der Ehre im gStGB eher fragmentarisch ausgestaltet ist. (Mpi/Msh)

შეურაცხყოფა

გერმანულ კანონმდებლობაში ღირსების სამართლებრივი ინტერესის დასაცავად არსებობს შეურაცხყოფის სისხლისსამართლებრივი რეგულირება. გსსკ-ის 185-ე პარაგრაფის თანახმად, შეურაცხყოფა გაგებულია, როგორც სხვისი ღირსების

Deutsch-Georgisches digitales strafrechtliches Glossar გერმანულ-ქართული სისხლის სამართლის ციფრული გლოსარი

უპატივცემულობა ან უგულბებლყოფის განზრახ განცხადება. ღირსების შელახვა შეიძლება გამოწვეული იყოს არაკეთილსინდისიერი განცხადებით ან ცილისმწამებლური, ღირებულებითი ზიანით. აუცილებელი არ არის, რომ განცხადება მსხვერპლის მიერ იყოს აღქმული, არამედ შეიძლება მოხდეს მესამე პირის მიერ. სასჯელის სახით კანონი ითვალისწინებს ჯარიმას ან თავისუფლების აღკვეთას ერთ წლამდე ვადით, ან ორ წლამდე, თუ შეურაცხყოფის ქმედება ჩადენილია საჯაროდ, შეხვედრაზე, შინაარსის გავრცელებით ან მსხვერპლზე პირდაპირი ფიზიკური ზემოქმედებით ჯანმრთელობის დაზიანების ზღვარის ქვეშ. შეურაცხყოფა აღიარებს კანონიერი ინტერესების დაცვას, როგორც განსაკუთრებულ გამართლებელ საფუძველს (გსსკ-ის 193-ე პარაგრაფი). მიუხედავად იმისა, რომ „უფლებამოსილების ინტერესები“ განუსაზღვრელი სამართლებრივი ცნებაა, გსსკ-ის 193-ე პარაგრაფი შეიცავს განსაზღვრულ გამოყენების რელევანტურ ჯგუფებს (მაგალითად, „დასაბუთებული გადაწყვეტილებები სამეცნიერო, მხატვრული ან კომერციული მიღწევების შესახებ“). გსსკ-ის 194-ე პარაგრაფის თანახმად, სისხლისსამართლებრივი დევნის დასაწყებად მსხვერპლმა უნდა შეიტანოს შეურაცხყოფის თაობაზე საჩივარი. **ქართულ სამართალში** შეურაცხყოფა სისხლის სამართლის დანაშაულს წარმოადგენდა 1960 წლის საბჭოთა-საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში. ამ კოდექსის 138-ე მუხლის თანახმად, დანაშაული ჩადენილი უნდა ყოფილიყო პირის პატივისა და ღირსების განზრახ დამცირებით, რაც გამოხატული უნდა ყოფილიყო უწესო ფორმით. შეურაცხყოფა დამამძიმებელ გარემოებაში ჩადენილად ითვლებოდა, თუ ის მიყენებული იყო ბეჭდვითი საშუალებით, აგრეთვე ისეთი პირის მიერ, რომელიც წინათ გასამართლებული იყო შეურაცხყოფისთვის. მოქმედი საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი არ იცნობს სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას შეურაცხყოფისთვის. პატივისა და ღირსების შეურაცხყოფისთვის ქართული სისხლის სამართლის კოდექსი პასუხისმგებლობას ითვალისწინებს კონკრეტულ შემთხვევებში, რაც გულისხმობს სხვის უკანონო ფორმით განზრახ შეურაცხყოფას (მაგალითად, სსსკ-ის 387-ე მუხლი – სამხედრო მოსამსახურის შეურაცხყოფა – ან სსსკ-ის 366-ე მუხლი – სასამართლოს უპატივცემულობა). მაშასადამე, გერმანიისა და საქართველოს სისხლის სამართლის შეურაცხყოფის რეგულირება მნიშვნელოვნად განსხვავდება ერთმანეთისგან. როდესაც გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსი ზოგადად შეურაცხყოფისთვის სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას განსაზღვრავს, საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი მხოლოდ გარკვეულ შემთხვევებში ითვალისწინებს მას. შესაბამისად, გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსი უფრო ფართო გარანტიას იძლევა ინდივიდუალური ღირსების დასაცავად, როდესაც საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსი, შეურაცხყოფის შემთხვევებში, ღირსების დაცვისთვის მხოლოდ ფრაგმენტულია. (Mpi/Msh)